

Sygn. akt: X U 666/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Chlipała - Kozioł

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 marca 2019 r. we Wrocławiu

sprawy z odwołania wnioskodawcy **S. I.**

od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 7.09.2018 r., znak: (...)

o zasiłek chorobowy

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 7.09.2018 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy S. I. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 4.07.2018 r. do 31.07.2018 r.;

II. orzeka, że koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony **S. I.** wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 7.09.2018 r. (znak (...) - (...)), w której organ odmówił mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 4.07.2018 do dnia 31.08.2018 r.

Zarzucił, że zakończył leczenie z dniem 31.07.2018 r. Wskazanie na zwolnieniu lekarskim końcowej daty 31.08.2018 r. wynikało z błędu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy **Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** domagał się oddalenia odwołania.

W uzasadnieniu wskazał, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, traci prawo do zasiłku za cały okres tego zwolnienia. Ponieważ w okresie orzeczonej niezdolności do pracy wnioskodawca wykonywał pracę zarobkową, brak podstaw do wypłaty świadczenia za ten okres.

Na rozprawie w dniu 18.03.2019 r. wnioskodawca doprecyzował, że skarży decyzję jedynie w części i domaga się zasiłku chorobowego za okres od 4 do 31 lipca 2018 r., w pozostałym zakresie decyzji nie kwestionuje.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Ubezpieczony S. I. do dnia 31.03.2018 r. pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę u pracodawcy (...) sp. z o.o.

Od dnia 26.03.2018 r. wnioskodawca stał się niezdolny do pracy. W związku z nieprzerwaną niezdolnością do pracy od 26.03.2018 r., lekarz wystawił wnioskodawcy m.in. zaświadczenie lekarskie (...) na okres 03.07.2018 – 31.08.2018 r.

W dniu 1.08.2018 r. wnioskodawca podjął zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w firmie (...) S.A. we W.. Został dopuszczony do pracy przez lekarza i otrzymał za ten okres wynagrodzenie.

Decyzją z dnia 7.09.2018 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres 4.07.2018 – 31.08.2018 r.

Po uzyskaniu informacji w ZUS, wnioskodawca udał się do lekarza, który wystawił mu zwolnienie na okres 3.07.2018 r. – 31.08.2018 r. lekarz potwierdził, że wnioskodawca był leczony psychiatrycznie do dnia 31.07.2018 r. z rozpoznaniem depresji .

Dowód: dokumenty zgromadzone w aktach rentowych (załącznik),

w szczególności:

zaświadczenie lekarskie na okres 3.07-31.08.2018 r.,

pismo (...) S.A. we W. z 29.08.2018 r.

decyzja ZUS z dnia 7.09.2018 r.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.), zwanym dalej "ubezpieczonymi". Jak stanowi art. 2 ust. 1 powołanej ustawy, świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zwanego dalej "ubezpieczeniem chorobowym", obejmują m.in. zasiłek chorobowy. Jak stanowi art. 2 powołanej ustawy, użyte w ustawie określenie „tytuł ubezpieczenia chorobowego” oznacza „zatrudnienie lub inną działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych”.

Jak wynika z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. Zgodnie z art. 11 ust 1 u.s.u.s., Obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 12, a zatem m.in. pracownicy.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy:

1) ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy;

- 2) kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby;
- 3) nie nabyła prawa do zasiłku w czasie ubezpieczenia, w przypadkach określonych w art. 4 ust. 1;
- 4) jest uprawniona do zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego;
- 5) podlega obowiązkowo ubezpieczeniu społecznemu rolników określonego w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Ratio legis regulacji przyznającej prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia jest dostarczanie środków utrzymania ubezpieczonemu, któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu nowego zatrudnienia. W sytuacji więc kiedy zainteresowany ma inne źródło dochodu (emeryturę, rentę, zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek chorobowy z tytułu równoległe trwającego zatrudnienia, dochód z działalności gospodarczej), nie będzie mu przysługiwał zasiłek z tytułu ubezpieczenia, które ustało. Wspólną cechą przyczyn wyłączających prawo do zasiłku jest istnienie innych źródeł dochodów z ubezpieczenia społecznego (emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy), z Funduszu Pracy (zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek lub świadczenie przedemerytalne) bądź z własnej kontynuowanej lub podjętej działalności zarobkowej (dochód z tej działalności lub zasiłek chorobowy z tytułu kontynuowanej równoległe lub nowej aktywności zawodowej, nabyty na ogólnych zasadach). We wszystkich tych przypadkach wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis omawianej regulacji, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów (H. Pławucka, glosa do uchwały SN z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/2001, OSP 2002, z. 12, poz. 599).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 4.06.2012 r., I UK 13/12, prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia ma charakter wyjątkowy. Wyjątkowość wyraża się w przyznaniu prawa do świadczenia w okresie, za który nie jest opłacana składka, osobom niepodlegającym ubezpieczeniu. Zasiłek chorobowy zastępuje utracony zarobek. Ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. Jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zostanie ona objęta ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (choroba) będzie pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczeniowym (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01 OSP 2002 Nr 1, poz. 18, OSP 2002 Nr 12, poz. 151 z glosą H. Pławuckiej).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 w/w ustawy, ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

W orzecznictwie na kanwie powołanego przepisu rysują się dwie linie poglądów. Zgodnie z bardziej rygorystycznym podejściem pracą zarobkową, skutkującą utratą prawa do zasiłku chorobowego, jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, poza wyjątkiem sporadycznych, incydentalnych i wymuszonych okolicznościami przejawów aktywności zawodowej. Stanowisko zliberalizowane mówi zaś, że nie stanowi pracy zarobkowej, skutkującej utratą prawa do zasiłku chorobowego, uzyskiwanie w trakcie korzystania ze zwolnienia lekarskiego dochodów, niepołączonych z osobistym świadczeniem pracy, podpisywanie w trakcie zwolnienia lekarskiego dokumentów finansowych, sporządzonych przez inną osobę oraz "formalno-prawne" prowadzenie jednoosobowej działalności gospodarczej, jeśli osoba ją prowadząca jest równocześnie pracodawcą i wyłącznie w zakresie jej obowiązków leży nadzór nad działalnością firmy (systematyka za Agnieszka Rzetecką Gil, komentarz do art. 17 ustawy

w: Ustawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Komentarz, wyd. II.).

W ocenie Sądu Rejonowego, pozbawienie wnioskodawcy w niniejszej sprawie prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia za okres od dnia 4.07.2018 r. do 31.07.2018 r. było nieuzasadnione.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że S. I. do dnia 31.03.2018 r. pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę u pracodawcy (...) sp. z o.o. Od dnia 26.03.2018 r. stał się niezdolny do pracy i w związku z nieprzerwaną niezdolnością do pracy od 26.03.2018 r., lekarz psychiatra wystawił wnioskodawcy m.in. zaświadczenie lekarskie (...) na okres 03.07.2018 – 31.08.2018 r. W dniu 1.08.2018 r. wnioskodawca podjął zatrudnienie na podstawie umowy o pracę w firmie (...) S.A. we W.. Został dopuszczony do pracy przez lekarza i otrzymał za ten okres wynagrodzenie. Po wydaniu przez ZUS decyzji o odmowie prawa do zasiłku za cały okres od 4.07.2018 r. do 31.08.2018 r., wnioskodawca zasięgnął informacji w ZUS, gdzie powiedziano mu, że powinien przedłożyć zaświadczenie od lekarza potwierdzające jego stanowisko, że jego niezdolność do pracy trwała do 31.07.2018 r., nie zaś do 31.08.2018 r. Udał się więc do lekarza, który potwierdził, że wnioskodawca był leczony psychiatrycznie do dnia 31.07.2018 r. z rozpoznaniem depresji, a następnie odzyskał zdolność do pracy.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie zaszyły przesłanki do wypłaty wnioskodawcy zasiłku za okres po zakończeniu stosunku pracy z (...) sp. z o.o. wskazane w art. 6 w/w ustawy. Jednocześnie nie było zdaniem Sądu podstaw do odmowy prawa do zasiłku za okres od 4 do 31.07.2018 r., wobec niespełnienia przesłanek z art. 13 i 17 ustawy. Wbrew stanowisku organu rentowego, w niniejszej sprawie wnioskodawca nie wykonywał pracy zarobkowej w okresie orzeczonej niezdolności do pracy ani nie wykorzystywał zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia, a jedynie odzyskał zdolność do pracy po dłuższym okresie niezdolności i podjął zatrudnienie. Podkreślić należy, że wnioskodawca został zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w konsekwencji czego obowiązkowo został objęty ubezpieczeniem chorobowym z tytułu zatrudnienia. Wnioskodawca nie ukrywał zatem przed organem rentowym faktu kolejnego zatrudnienia i nie oczekiwał wypłaty zasiłku za okres od 1.08.2018 r. Ze stanowiska prezentowanego przez wnioskodawcę wynika, że to lekarz psychiatra omyłkowo wystawił mu zwolnienie do 31.08.2018 r. zamiast do 31.07.2018 r. Nota bene na zwolnieniu najprawdopodobniej omyłkowo wskazano również datę jego wystawienia – 3.08.2018 r. zamiast 3.07.2018 r., co uprawdopodobnia stanowisko powoda, że data końca zakładanej niezdolności do pracy to 31.07.2018 r. zamiast 31.08.2018 r. Za mało prawdopodobne uznać bowiem należy, by lekarz najpierw wystawił zwolnienie w dniu 2.08.2018 r. z datą wsteczną od 3.07.2018 r. do 31.08.2018 r., a następnie potwierdził, że leczenie wnioskodawcy zakończyło się w dniu 31.07.2018 r.

Wskazać należy, że Sąd nie kontynuował postępowania celem ustalenia, czy lekarz rzeczywiście omyłkowo wskazał datę końca niezdolności do pracy, czy też pierwotnie zakładał niezdolność do dnia 31.08.2018 r. i nie przewidział, że wnioskodawca odzyska wcześniej zdolność do pracy. Kontynuowanie postępowania w tym zakresie zmierzałoby bowiem wyłącznie do nieuzasadnionego wydłużenia postępowania. Niewątpliwym jest bowiem, że wnioskodawca odzyskał w dniu 1.08.2018 r. zdolność do pracy i podjął zatrudnienie, nie wykonywał zaś pracy zarobkowej „w okresie orzeczonej niezdolności do pracy” ani nie wykorzystywał zwolnienia od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia. Bez względu na to, czy wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy w dniu 1.08.2018 r. zgodnie z przewidywaniami lekarza, a data wskazana na zwolnieniu wynika z omyłki, czy też na zwolnieniu nie ma pomyłki, a wnioskodawca odzyskał zdolność do pracy o miesiąc wcześniej niż zakładano, nie ma podstaw do odmowy wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego za okres od 4 do 31.07.2018 r. Odmowy tego prawa od dnia 1.08.2018 r. wnioskodawca zaś nie kwestionuje.

Wskazanie okresu niezdolności do pracy stanowi każdorazowo prognozę, która nie zawsze musi odpowiadać późniejszemu stanowi faktycznemu. Precyzyjne ustalenie okresu niezdolności do pracy jest szczególnie problematyczne w sytuacji problemów ze zdrowiem psychicznym w tym depresji, na którą cierpiał wnioskodawca. Ubezpieczony, który wcześniej niż zakładano odzyskał zdolność do pracy i podjął zatrudnienie, zamiast nadal korzystać ze świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych, nie może być w ocenie Sądu dodatkowo karany odebraniem prawa do zasiłku za okres poprzedzający odzyskanie niezdolności do pracy, a objęty jednym zwolnieniem, tylko

dlatego, że nie sprawdziła się prognoza lekarza (tym bardziej zaś, gdy lekarz wskazał datę prognozowanego końca niezdolności do pracy omyłkowo).

Stan faktyczny sprawy w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia Sąd ustalił na podstawie niekwestionowanych przez żadną ze stron dokumentów. Sąd pominął przesłuchanie wnioskodawcy jako zbędne dla rozstrzygnięcia, mając na uwadze, że dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny i winien być przeprowadzany wtedy, gdy istnieje taka potrzeba po zgromadzeniu pozostałego materiału dowodowego. W niniejszej sprawie potrzeby takiej zaś nie było.

Z powyższych względów Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego, w którym kwestionował on odmowę prawa do zasiłku za okres od 4.07.2018 r. do 31.07.2018 r., było uzasadnione i uwzględnił je na podstawie art. 477¹⁴ k.p.c.

O kosztach sądowych w punkcie II sentencji wyroku orzeczono w oparciu o art. 98 oraz art. 96 ust. pkt 4 w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.